

Wat 6-1-1987

Een 10 van Hanny Diemer voor Maark Grivvel en Henk Puister

Johan Poppen

GRONINGEN — Zundagmörn tussen 9 en 10 op Radio Noord. Je hoort ineens een spreektaal bezigen, die bepaald niet meer van deze tijd is. „Kom maar binnen, jongen, wees niet zo bescheiden”, zegt de onderwijzer van de hoogste klas tegen Maark Grivvel, verlegen blozend kersvers leerling van de eerste. Die kan zó mooi schrijven met de kroontjespen, dat hij door zijn trotse juf als baas boven baas van de klas naar de bovenmeester wordt gestuurd, voor het uit diens mond oogsten van welverdiende lof. En van jaloerse blikken van de leerlingen van klas zes.

Een tien met een griffel en een zoen van de juffrouw, zeiden wij vroeger, toen men op de lagere school van het bestaan van de ballpoint nog geen weet had, de meester van de vierde klas een rietje had om een dekselse kwajongen vóór het bord ongestraft op de strak rond gebogen achterste te kunnen kastijden en het Hoofd der School een niet te weerspreken autoriteit was, waar hoog tegenop werd gezien door schapen van kinderen als Maark.

En Henk Puister zelf zonder twijfel. Hij is namelijk de auteur van het wellicht ook persoonlijk zo beleefde verhaal 'Maark Grivvel, de beste leerling'. Het is zondag jl. door hem voor Radio Noord voor-gelezen als jongste bijdrage uit het tijdschrift 'Krödde' aan het Grunneger programma op zundagmörn 'Sloaperstil'.

Een passender introductie van les 7 van de cursus Gronings, die vanavond via Radio Noord aan het dichtwerk van deze 33-jarige Hoogezandster gewijd wordt, kan men zich amper denken. Redactrice Hanny Diemer tekent in de begeleidende tekst de kleinzoon van een vrouw „van eenvoudige en bescheiden levenshouding”. Bij het boodschappen doen in de dorpswinkel

moest Henk van haar zeggen, dat het „veur Poester” was, omdat „Puister” wel eens verwaand of aanstellerig zou kunnen klinken.

Voor Henk was zij ook stimulerend wat zijn daadwerkelijke belangstelling voor de Groninger taal betreft. Grootmoeder Puister hield zich namelijk bezig met het verzamelen van gezegden en spreuken in het dialect en liet Henk als jongen van tien al kennis maken met het werk van mensen als Jan Boer.

GEEN WEERWOORD

In zijn schooltijd is al sprake van een zeker zelf gekozen isolement; als dienstplichtig militair is Henk mede dank zij een onwillige knie ook een buitenbeentje, na drie maanden afgekeurd. Een kantoorbaan zegt hij af wegens het benauwende vooruitzicht van de werklocatie.

Meer dan tien jaar trouwe dienst als magazijnbediende („...*Hai swut en swut en swut, want zotterdag wacht op hom. Elke week wat langer wacht zotterdag. Waark het e teminzen. Mit zokzulf*”) wordt vervolgens bij de overplaatsing van het bedrijf naar elders 'beloond' met een „Het spijt ons, maar u komt niet op ons plaatje voor”. Hij komt dus op straat te staan. „De kleur slaat

hem van alle kanten uit”, aldus Hanny Diemer, „maar een weerwoord heeft hij uiteraard niet”. Uiteraard...

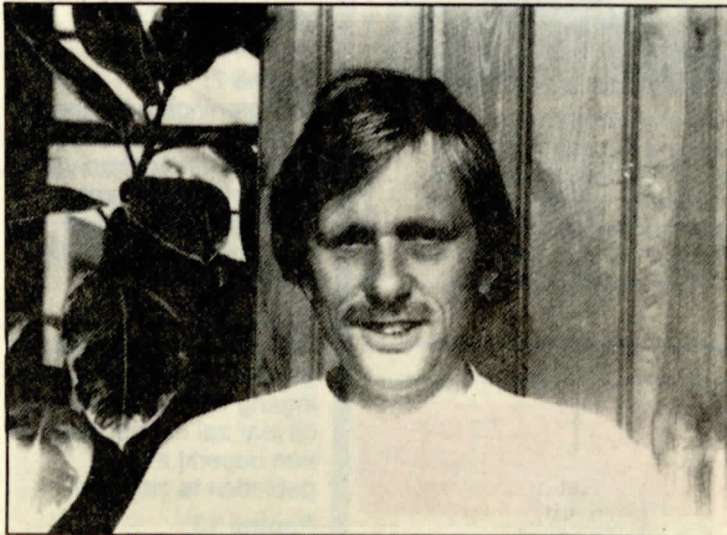
FRISHEID

Men zou kunnen zeggen, dat Henk Puister dat innerlijk zo sterk gekoesterde gevoel om toch een weerwoord te geven alsnog heeft kunnen uiten door, vanaf 1982, zijn gedachten aan het papier toe te vertrouwen. Kranten en tijdschriften publiceerden er wat van; tijdens 'Poëzie Veendam' van deze maand precies vijf jaren geleden had hij de moed voor het eerst in het openbaar 'uit eigen werk' voor te lezen.

De redactrice noemt Puister om de „frisheid van aanpak” wat de geproduceerde poëzie aangaat en gelet op zijn „volwaardige stukken literair proza, innerlijk doorleefd, goed geobserveerd” dan ook „een schrijver van deze tijd, bezig met de problemen waar wij allemaal mee worstelen, nog midden in zijn ontwikkeling”.

Zij kenschetst zelf het in de uitzending te behandelen gedicht 'Bragel van jonkhaid' als „bijzonder mooi”. Maar ook 't Jonkje' lijkt mij typerend voor de hoofdpersoon van les 7. Ik laat ze hier beide volgen:

BRAGEL VAN JONKHAID
*Mit knijen
swaart van bragel*

HENK PUISTER:
...Maark innerlijk doorleefd, goed geobserveerd...

*onder kôrte boksem,
stoof ik,
kleur van zun en zaip
op wangen,
deur mien kinderjoaren.*

*Dou al
wos k hail goud
da'k opschaiten mos.
(uit 'Krödde' nr 11)*

T JONKJE
*t Jonkje wil weer speulen
runnen en vlaigen mit bale
in duustern stiekem deurtje
bellen*

*en spellechies doun in
slootswale
t Jonkje wil weer speulen
en fluustern tegen zien bere,
hom aal zien gehaimpies
vertellen*

*van hail zien aigen wereld
t Jonkje wil weer speulen
n vaaleg stee zuiken bie ge-
voar;
aibels gern wil hai nog
schoelen*

*mor t jonkje wait nait woar
(uit 'Krödde' nr 18)*

Een tien met een ballpoint en drie collegiale wangzonen (geheel volgens de laatste mode...) van Hanny dus, vanavond bij de bespreking van werk van „één der onzen” in deze serie Gronings (Radio 1 Noord, vanaf twintig voor zeven).

IE KINNEN BELLEN

Als 'extra' vanavond tussen 7 tot 8 uur een nabeschouwing in de studio met Gré van der Veen, Jur Engels, Eddie de Jonge, Jan Siebo Uffen, Kees Visscher, Henk Scholte en Siemon Reker, samenstellers van de eerste zes van de in totaal 14 lessen tellende cursus (nog steeds verkrijgbaar bij de plaatselijke bibliotheken).

Er bestaat vanavond de mogelijkheid voor deelnemers en/of luisteraars rechtstreeks op de discussie te reageren (niet allemaal tegelijk bellen naar 050-183456). Misschien is de behoefte daaraan niet zo groot, ook al omdat het schriftelijk binnengekomen aantal reacties op of vragen over de lessen tot dusver heel gering is geweest. Een cursus, dij veur zukzulm sprekt zeker.